

Ніна Вернигора,
доцент кафедри видавничої справи
Інституту журналістики
Київського університету імені Бориса Грінченка,
кандидат наук із соціальних комунікацій

Nina Vernyhora,
PhD in Social Communication,
Associate Professor at the Department
of Publishing Studies,
Institute of Journalism
at Borys Grinchenko Kyiv University
Email: n.vernyhora@kubg.edu.ua
ORCID iD 0000-0002-9877-0980

Сергій Хомінський,
доцент кафедри видавничої справи
Інституту журналістики
Київського університету імені Бориса Грінченка,
кандидат наук із соціальних комунікацій

Sergii Khominskyi,
PhD in Social Communication,
Associate Professor at the Department
of Publishing Studies,
Institute of Journalism
at Borys Grinchenko Kyiv University
Email: s.khominskyi@kubg.edu.ua
ORCID iD 0000-0002-6095-0943

<https://doi.org/10.28925/2524-2644.2021.2-12.2>

УДК 655.06[06+051](Університет Грінченка)

НАУКОВА ТА ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ
КАФЕДРИ ВИДАВНИЧОЇ СПРАВИ ІНСТИТУТУ ЖУРНАЛІСТИКИ
КИЇВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
(ВСЕУКРАЇНСЬКІ ТА МІЖНАРОДНІ ПРОЄКТИ, СТАЖУВАННЯ)

////////////////////////////////////

SCIENTIFIC AND PROJECT ACTIVITY
OF THE DEPARTMENT OF PUBLISHING STUDIES
OF THE INSTITUTE OF JOURNALISM
AT BORYS GRINCHENKO KYIV UNIVERSITY
(ALL-UKRAINIAN AND INTERNATIONAL PROJECTS, INTERNSHIPS)

У статті досліджується історія розвитку наукового та проєктного напрямів у діяльності кафедри видавничої справи Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка протягом 2016–2021 років. Проаналізовано участь викладачів і студентів кафедри у міжнародних програмах академічної мобільності та в міжнародних науково-дослідних проєктах. Зібрано й структуровано інформацію щодо розробки та подання заявок на одержання грантів, зокрема й тих, які здобули перемоги. Досліджено історію наукових публікацій викладачів кафедри, зокрема тих, які вийшли у виданнях, що індексуються в наукометричних базах даних “Scopus” та “Web of Science”. Узагальнено дані щодо участі викладачів і студентів кафедри у всеукраїнських та міжнародних науково-практичних конференціях. Окреслено подальші перспективи наукової та проєктної діяльності кафедри.

Ключові слова: кафедра видавничої справи Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка, наукова діяльність, проєктна діяльність, академічна мобільність, конференції, стажування, публікації у “Scopus” та “Web of Science”.

The article examines the history of development of scientific and design areas in the activities of the Department of Publishing of the Institute of Journalism at Borys Grinchenko Kyiv University during 2016–2021. The participation of teachers and students of the department in international academic mobility programmes, as well as in international research projects is analysed. Information on the development and submission of grant applications is collected and structured, in particular with regard to the winning applications. It is examined the history of scientific publications

of the teachers at the department, in particular those which were published in publications indexed in the scientometric databases "Scopus" and "Web of Science". Data on the participation of teachers and students at the department in Ukrainian and international scientific and practical conferences are summarised. Further prospects of scientific and project activity of the department are outlined.

Key words: Department of Publishing of the Institute of Journalism at Borys Grinchenko Kyiv University, research, project activities, academic mobility, conferences, internships, publications in Scopus and Web of Science.

Кафедру видавничої справи в Інституті журналістики було створено у вересні 2016 р. Завідувачем цього наукового підрозділу є кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент Лариса Масімова. Викладачі та студенти кафедри беруть активну участь у процесах міжнародної мобільності, що ґрунтується на «Положеннях про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу КУБГ». Своєю чергою, організаційний та інформаційний супровід інтернаціоналізації освіти здійснює НДІ інтернаціоналізації вищої освіти. Серед укладених міжнародних угод про співпрацю — договір із Університетом Короля Хуана Карлоса (Мадрид, Королівство Іспанія) та протокол про співпрацю з Міжнародною фундацією виборчих систем.

Наведемо кілька прикладів участі викладачів кафедри видавничої справи в міжнародних програмах академічної мобільності.

Доцент кафедри, кандидат наук із соціальних комунікацій Ніна Вернигора 2020 р. здійснила підвищення кваліфікації в рамках програми підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників за підтримки Східноєвропейського центру фундаментальних досліджень, що втілювалася у життя на базі Університету Менделя в Брно Празької академії виконавських мистецтв та Остравського технічного університету (Чеська Республіка).

Доцент кафедри, кандидат історичних наук Олена Осмоловська 2020 р. пройшла міжнародне стажування в рамках проекту "Eastern European Center of the Fundamental Researchers" на базі Університету Менделя в БРНО (Чеська Республіка).

Доктор історичних наук, професор Віктор Шпак 2020 р. пройшов міжнародне стажування в рамках сертифікованого міжнародного курсу з наукового підвищення кваліфікації (стажування) європейського освітнього проекту «Інноваційні методи та технології навчання: найновіше в європейській освітянській практиці» за напрямом «Видавнича справа» (Вища лінгвістична школа у Ченстохові, Республіка Польща).

Доцент кафедри, кандидат наук із соціальних комунікацій Сергій Хомінський у 2017–2018 рр. пройшов міжнародне стажування в рамках

проекту «Освіта і наука без кордонів», що втілювався у життя на базі гуманітарного факультету Університету імені Марії Кюрі-Склодовської у м. Люблін та Люблінського науково-технологічного парку (Республіка Польща).

Участь у міжнародних програмах академічної мобільності беруть і студенти кафедри видавничої справи. Так, Поліна Гаєвська у вересні-грудні 2020 р. пройшла курс навчання за інтенсивним модулем Школи молодих фахівців «Дослідження Європейського Союзу — внутрішня та зовнішня політика» на базі відділу політології факультету соціальних наук Латвійського університету (Рига, Латвійська Республіка) у співпраці з Міністерством закордонних справ.

Також студенти кафедри є активними учасниками міжнародних наукових конференцій та конкурсів. Приміром, відразу четверо з них стали переможцями Міжнародного конкурсу креативних медіакомунікаційних проектів «То_МИ». Диплом II ступеня виборола Л. Сергієнко, а дипломи третього ступеня здобули Олександр Мітрофанов, Валерія Савотіна та Олександра Швачко. Також Валерія Савотіна брала участь у III Міжнародній науково-практичній конференції (м. Київ, 24–25 січня 2020 р.) «Інтернет-ресурси для промоції книговидавничої справи. Модернізація та наукові дослідження: парадигма інноваційного розвитку суспільства і технологій», організованій ГО «Інститут інноваційної освіти» та Науково-навчальним центром прикладної інформатики НАН України.

Водночас викладачі кафедри є учасниками міжнародних науково-дослідних проектів. Так, старший викладач Ігор Женченко був експертом кластеру «Освітнє середовище» міжнародного проекту «Фінська підтримка української освіти "Навчаємось разом"» (2018–2019 рр.). Відразу в кількох проектах задіяна професор кафедри, доктор філологічних наук Вікторія Іващенко: «Terminographic Database TERM_IN. Slavic Terminography» / «Термінографічна база даних TERM_IN. Слов'янська термінографія» (проект триває з 2018 р.); «Словник термінів термінознавства» (проект триває з 2019 р.); «Зведений бібліографічний покажчик "Слов'янська термінографія"» (проект триває з 2014 р.).

Викладачі кафедри беруть участь і в інших видах міжнародної співпраці. Зокрема, доктор історичних наук, професор Віктор Шпак задіяний у розробці та реалізації програми спільного випуску наукових видань НАН ВО України і видавництва "GS Publishing servis" (США). Своєю чергою, доктор філологічних наук, професор кафедри Вікторія Іващенко бере участь у таких проектах: голова Термінологічної комісії при Міжнародному комітеті славистів (ТК МКС), координує наукову роботу членів Комісії у трьох міжнародних проектах; головний редактор міжнародного наукового журналу "Bulletin of the Terminology Commission under ICSS" / «Вісник Термінологічної комісії при МКС»; працює у складі міжнародної ради часопису «Прилози» (відділення мовознавства та літературознавства Македонської академії наук і мистецтв) та наукової ради Міжнародного центру антрополінгвістики і термінології у Вищій лінгвістичній школі у Варшаві; рецензент зарубіжних наукових видань: «Словенска терминологија данас» («Српска академија наука и уметности» (2017). Београд. Књига 28); «W dialogu jzyków i kultur» («Lingwistyczna Szkoła Wyższa w Warszawie» (2017). Warszawa. T. VI); "Rasprave: Journal of the Institute of Croatian Language and Linguistics" (2020), яке входить до "Scopus", "Web of Science" (WoS) та ін. наукометричних баз.

Викладачі кафедри розробляють та подають заявки на одержання грантів. Зокрема, перемоги здобули такі заявки: Олена Осмоловська (автор заявки та стендовий учасник) — індивідуальний грант на безкоштовну стендову участь за програмою "Frankfurt Kids 5.1/6.1." (FRANKFURTER BUCHMESSE 2019 / Франкфуртська книжкова виставка); Вікторія Іващенко (керівник і координатор) — вже згаданий вище проект Термінологічної комісії при Міжнародному комітеті славистів "Terminographic Database TERM_IN. Slavic Terminography" / «Термінографічна база даних TERM_IN. Слов'янська термінографія» — офіційний лист-підтвердження від координатора комісії при МКС Яни Станіслави, доктора наук, проф. Інституту славистики Словацької академії наук (Prof. PhDr. Peter Žeňuch, DrSc. Slavistický ústav Jána Stanislava SAV).

Також низка заявок перебуває на розгляді: Олена Осмоловська — колективний грант інклюзивного онлайн-медіахабу: гранти «Море можливостей», програма «Мріємо та діємо» (2021); Вікторія Іващенко — заявка й офіційний лист-запит стати спостеріачем ELEXIS (European Lexicographic Infrastructure)

та отримати грант на здійснення дослідницького проекту «Лексичний мінімум медіазнавця» (2021); Марина Александрович — індивідуальний грант "Challenges for Independent Publishers in the USA and Ukraine: Commonalities and Differences" / «Проблеми незалежних видавництв у США та Україні: спільне й відмінне» (програма імені Фулбрайта).

Викладачі кафедри є авторами цілої низки наукових статей, які вийшли друком у виданнях, що індексуються у наукометричних базах даних "Scopus" та "Web of Science". Це, зокрема, праці Крайнікової Т., Єжижанської Т., Іващенко В., Шпака В., Осмоловської О., Масімової Л., Романюк Н., Женченка І.

На окрему увагу заслуговує планомірна діяльність кафедри з організації та проведення міжнародних науково-практичних конференцій, засідань та круглих столів. Як приклад, можемо виокремити такі заходи: Міжнародна науково-практична конференція «Медіазнавчі студії в європейському діалозі: освітній та науковий дискурси» (13–14 листопада 2020 р.; співголови — Г. Горбенко, В. Іващенко); Міжнародна науково-практична конференція «Виклик COVID-19: безпековий та інформаційний виміри» (07 травня 2020 р.; один із організаторів — В. Шпак); Міжнародні наукові симпозиуми і конференції (головування і / або член міжнародного оргкомітету — В. Іващенко): «Словенска терминологија данас» (Белград, 11–13 травня 2016 р.); Міжнародна наукова конференція «Terminologia słowiańska: dziś i jutro» (Варшава, 25–26 травня 2017 р.); міжнародний Круглий стіл «Terminološki izazovi i novi smjerovi znanstvenih istraživanja» (Загреб, 9 травня 2019 р.); засідання Термінологічної комісії при Міжнародному комітеті славистів (головування — В. Іващенко): «Словенска терминологија данас» (Белград, 11 травня 2016 р.); «Aktualne probleme terminologije sloviańskieje» (Варшава, 25 травня 2017 р.); робоче засідання (Загреб, 09 травня 2019 р.); онлайн-засідання (Київ — Загреб — Любляна — Варшава — Белград — Скоп'є, 29 червня 2020 р.).

Доброю традицією кафедри видавничої справи стало проведення гостьових лекцій, до читання яких, зокрема, запрошують викладачів закордонних університетів. Наведемо приклади кількох таких лекцій: гостьова лекція директора Інституту економіки Латвійської академії наук, проф. Ніни Лінде (Dr., asoc. Prof. Nina Linde, Latvijas Zinātņu akadēmijas Ekonomikas institūta direktore, Baltijas Ontopsihologijas asociācijas prezidente) (15 грудня 2020 р.) для студентів

II курсу спеціальності 061 «Журналістика» освітньої програми «Видавнича справа та редагування»; гостьова лекція завідувача відділу освіти Бакинського центру мультикультуралізму, доктора філософських наук, проф. Ірини Олександрівни Куніної на тему «Мультикультуралізм медіа: україно-азербайджанські стосунки» (28 грудня 2020 р.) для студентів I курсу спеціальності 061 «Журналістика» освітньої програми «Видавнича справа та редагування»; гостьова лекція радника Бакинського міжнародного центру мультикультуралізму (державна установа Азербайджану), проф. Тофіга Аббасова на тему «Роль історичної правди в міжнародній комунікації» (25 лютого 2021 р.) для студентів II курсу спеціальності 061 «Журналістика» освітньої програми «Видавнича справа та редагування»; гостьова лекція проф. Сілезького університету Олександри Синовець на тему «Why do social scientist need Facebook?» (18 березня 2021 р.) для студентів V курсу спеціальності 061 «Журналістика» освітньої програми «Контент-продюсування цифрових медіа-проектів».

Оглядаючи наукову та проектну діяльність кафедри видавничої справи Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка, ми не можемо оминати увагою творчі проекти викладачів-членів кафедри.

Завідувач кафедри, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент Лариса Масімова є співавторкою (разом із директором Інституту Галиною Горбенко) «Абетки соціальних комунікацій». Цей навчальний посібник вміщує терміни із соціальних комунікацій, реклами та PR, журналістики, видавничої та бібліотечної справи, а також основні закони України, що стосуються цих галузей.

Організаторкою та координаторкою цілої низки проектів є доцент кафедри, кандидат історичних наук Олена Осмоловська: соціально-гуманітарний проект «Створення єдиної бази інклюзивної літератури»; Всеукраїнський культурно-просвітницький проект «Інклюзивна література»; благодійний інклюзивний фестиваль «Без обмежень»; благодійний культурний фестиваль «Мистецьке коло» в музеї Івана Гончара; благодійний культурний фестиваль «Історичне коло»; 7 фестивалів «Книжковий ярмарок «Книгосад» у Київському парку ім. Тараса Шевченка та мобільний «Книгосад» у м. Боярка; етапи Благодійної книжкової акції «Читай на здоров'я»; авторка дитячих книжок «Сказка о Золотой Капельке», «Стихотушки», «Здрасьте, это Я», «Квітти», «Сонце в озері твоєму». Публікації на порталах 3222.ua, Promat, Ліга. Блоги та ін.; переможниця конкурсу сценаріїв

та сценарних ідей «СВОЄ КІНО» проекту «Дивись українське — твори своє майбутнє!».

Старший викладач Тетяна Єжижанська видала навчальні посібники для студентів «Пресслужба», «Ділові комунікації та етикет», «Комунікаційний дизайн (презентація інформації)», «Основи ділового етикету у сфері соціальних комунікацій».

Доцент кафедри, кандидат наук із соціальних комунікацій Сергій Хомінський друкується в газетах «Волинь-нова», «Цікава газета на вихідні», «Читанка для всіх», «Так ніхто не кохав».

Доктор історичних наук, професор Віктор Шпак з 1991 р. і дотепер є президентом та головним редактором Української видавничо-поліграфічної компанії «Експрес-об'ява». Також він є академіком Академії наук вищої освіти України, академіком-секретарем відділення масової комунікації. Окрім того, з 1994 р. В. Шпак є членом Національної спілки журналістів України, з 2003 р. — секретарем НСЖУ, з 2007 р. — заступник голови правління Київської організації НСЖУ. В. Шпак також обіймає посаду голови координаційної ради Співдружності рекламно-інформаційних видань України (з 2003 р. — голова ради Співдружності рекламно-інформаційних видань України).

Професор кафедри, доктор філологічних наук Вікторія Іващенко вивчає проблеми українського та слов'янського термінознавства й термінографії; української термінології, зокрема мовознавчої, медійної, кобзарського мистецтва; лексикології і лексикографії, фразеології, лексичної семантики; лінгвоконцептології, когнітивної лінгвістики, зокрема когнітивної семасіології; наукознавства; едитології; соціокомунікаційного журналістикознавства. У її доробку 130 опублікованих наукових праць, з яких 30 — в іноземних виданнях, 3 монографії. Є одним із авторів «Російсько-українського словника» (Київ: Знання, 2011. Т. 1).

Доцент кафедри, кандидат педагогічних наук Катерина Балабанова реалізовує свої професійні та наукові інтереси в таких галузях, як медіапсихологія, медіаосвіта, візуальні комунікації, художнє оформлення друкованих видань.

Доцент кафедри, кандидат наук із соціальних комунікацій Ніна Вернигора є членом Національної спілки письменників України з 2000 р. та автором 12 літературно-художніх книжкових видань. Також вона є заступником головного редактора наукового журналу Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка «Інтегровані комунікації».

До кола професійного та наукового інтересу доцента кафедри, кандидата наук із соціальних

комунікацій Наталі Романюк належить історія видавничої справи м. Кропивницького та Кіровоградської області, екологічна тематика в мас-медіа.

Доцент кафедри, кандидат економічних наук Віталій Бабенко з 2010 р. обіймає посаду заступника керівника секретаріату Комітету Верховної Ради України з питань культури і духовності.

Доцент кафедри, кандидат філологічних наук Олег Харченко є редактором колонки "Fiction / Opinion column" в Grinchenko-inform.com., автор двох монографій «Феномен комічного у комунікативному просторі США» та «Американський дискурс комічного (на матеріалі комедійних фільмів, художніх та публіцистичних творів ХХ й ХХІ сторіч)».

Старший викладач кафедри Ігор Женченко є генеральним директором видавництва «Жнець», членом Національної спілки художників України, головою правління Київської спілки художників книги. Брав участь у багатьох художніх виставках, його роботи перебувають у приватних колекціях в Україні та за кордоном. Має персональні виставки. І. Женченко здійснив художнє оформлення близько 300 книжкових та періодичних видань. Є автором багатьох дизайнерських розробок логотипів (торговельних марок), фірмових стилів, web-сайтів, різноманітної рекламної продукції, інтерфейсів та персонажів до комп'ютерних ігор.

Викладач кафедри Олександр Кантур є експертом з акредитації освітніх програм 061 «Журналістика» та 081 «Право» Національного агентства з питань забезпечення якості вищої освіти. Науковець реалізовує свій професійний та науковий інтерес у газузах мовної політики, інформаційної політики та інформаційно-комунікаційних технологій.

Викладач кафедри Ольга Михальченко має великий досвід роботи продюсером на телебаченні. Зокрема, працювала продюсером постпродакшну / керівником департаменту

в ІП «1+1 ПРОДАКШН». Серед проектів, якими опікувалася науковець, повнометражний художній фільм «Чорний ворон», кіносеріальне виробництво, великі розважальні шоу, концерти, реаліті-шоу.

Викладач кафедри Данило Тютюн працював спеціалістом телережисури в Київському національному театрі ім. І. К. Карпенка-Карого, режисером монтажу на телеканалі "ZIK", проект-менеджером культурного простору "Asomaton" та театру ляльок "People & Puppets' Svit" (Афіни, Греція).

Викладач кафедри Ольга-Люба Харина досліджує сучасні тенденції кінознавства, продюсування шоу-програм, а також основи сценарної майстерності та режисури.

Викладач кафедри Катерина Перконос є авторкою дитячих книжок «Вертка бешкетна абетка», «Абетка барвистих вигуків», «Листи від пана Тукана з Франції», «Листи від пана Тукана з Грузії», «Як Аво шукав Кадо», «Погодуй мене», «Мерщій додому», «Кольорова лічба», «Фігурне додавання». Також вона є співавторкою збірки есеїв «Про що вона мовчить», авторкою колонок на порталі «Читомо».

Викладацький склад кафедри видавничої справи Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка продовжує шукати все нові шляхи активізації своєї наукової та проектної діяльності. На 2022 р. заплановано проведення двох науково-практичних конференцій. Готуються публікації у фахових журналах України та у виданнях, що індексуються в наукометричних базах даних "Scopus" і "Web of Science". Подаються заявки на одержання грантів. Планується участь у міжнародних програмах академічної мобільності. Разом із викладачами та під їхнім фаховим керівництвом до наукової і проектної діяльності кафедри активно долучається студентство.

Подано до редакції: 23.11.2021 р.

Прийнято до друку: 23.12.2021 р.